

(/)

[🏠 \(/ \)](#) > Mad og drikke (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke>)> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Den danske vinhistorie

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/forbrugets-kulturhistorie>)

Den danske vinhistorie

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3107

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/den-danske-vinhistorie)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/den-danske-vinhistorie](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/den-danske-vinhistorie)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [http://www.historie-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/den-danske-vinhistorie)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/den-danske-vinhistorie](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/den-danske-vinhistorie)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/den-danske-vinhistorie&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/den-danske-vinhistorie&title=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/den-danske-vinhistorie&title=))

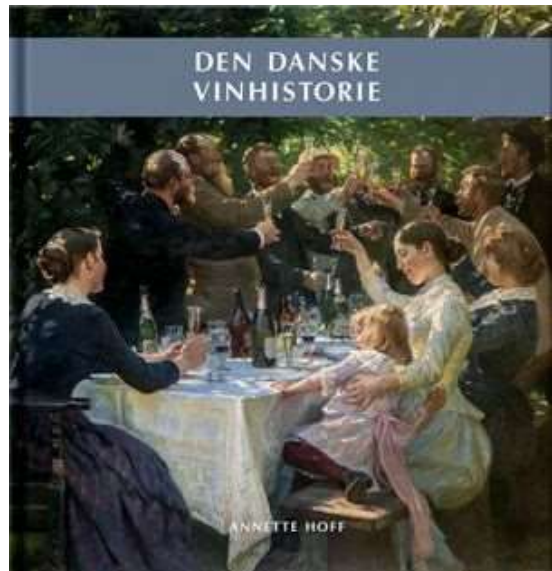
Annette Hoff

Den danske Vinhistorie

Udgivet 2018 af Den Gamle By/Wormianum. 416 sider. Illustreret. 325 kr.

Af Christian Kaaber

Nytårsdag serveredes traditionen tro et lille glas af den såkaldte Rosenborgvin for rigets dignitarer ved dronningens nytårstaffel. Den massive mediedækning af dette farverige, ordensglitrende arrangement forbigår aldrig netop dette indslag, som næsten altid munder ud i, at glassets indhold smager ganske skrækkeligt, men at oplevelsen til fulde opvejer dette. Hvilken oplevelse? At drikke kongelig vin, der har været lagret, omend spædet op i adskillige omgange, siden 1598. Annette Hoff forfølger i denne nye overdådige bog om alle tiders danske vinkultur Rosenborgvinens historie ned i de dybeste arkivskuffer - og det er ganske vist: De syrlige dråber, ministre og kongelige indtager nytårsdag i Christian den Syvendes Palæ, er autentiske levn fra enkedronning Sophies hof på slottet i Nykøbing Falster i 1590'erne; rhinskin, der indtil for nylig lagredes i de oprindelige egetræsfade, som har rejst fra kældrene i Nykøbing via et svensk skib med plyndringsgoods i 1659 og kældrene under Københavns Slot for at ende på den nuværende plads under Rosenborg. En fantastisk historie - og blot én af mange!

I sin grundige belysning af nydelsesmidlernes danske kulturhistorie er den velskrivende seniorforsker fra Den Gamle By i Aarhus nu nået til vinen - efter teen, kaffen og chokoladen. Bogen om den danske vinhistorie holder forgængernes høje niveau: Det er forskningsbaseret dansk kulturhistorieformidling, når den er allerbedst. Som i de tre andre bøger forener teksten, herunder talrige oplysende faktabokse, sig med en lang række velvalgte og smukt reproducerede illustrationer, der samlet tilfører bogen et herligt visuelt overskud med informative billedtekster, der ofte rummer en lille historie i sig selv.

Annette Hoff fortæller veloplagt om danskernes forbrug af vin og om den kultur, der har omgivet indtagelse af vin lige siden romersk jernalder. Rige gravfund fra Lolland af romersk udstyr til vindrikning viser danskernes første kontakt med gæret saft fra druer. Til at begynde med har den antagelig bestået i benovet fremvisning af det avancerede og smukt udformede grej sydfra, men i den tidlige middelalder begynder de skriftlige kilder at berette om den medfølgende drikkekultur. Vin kunne i ældre tid være rhinskin, hvid vin, eller fransk og spansk rødvin. Rhinskinnen ansås frem til midten af 1600-tallet for den bedste og fornemmeste. Fra middelalderen hørte indtagelse af vin til i samfundets øverste lag, ikke mindst ved hoffet. Takket være kongens ret til at købe op fra handelsskibene, der passerede gennem Øresund og erlagde told ved Helsingør og Kronborg, var vinkældrene på slottene rigeligt forsynet, og læseren får en levende skildring af drikkekulturen hos de dansk-norske renæssancekonger, med alt hvad dertil hører af - især for Christian den Fjerdes vedkommende - nærmest titanisk indtagelse i pokaler og i glas, der efter tidens skik knustes, når de var tømte. Annette Hoff trækker hele vejen på et enormt kildemateriale, ikke mindst regnskaber og toldindberetninger, men også øjenvidneberetninger fra hårdt prøvede udenlandske diplomater og dagsbogsskrivende danske adelige.

Fra hoffet og højadelen bredte vinkældre og udskænkning sig fra slutningen af 1500-årene til de velstående kredse i København og de største købstæder, og med en enestående samling arkivalier fra "Kommissionen vedr. forråd af vin m.m. i Købstæderne" fra 1732 tager Annette Hoff læseren med på en fantastisk rundrejse gennem Holbergtidens Danmark. Det er formidabel formidling; "som at være der selv", som forfatteren skriver, når forgængere udi faget skal roses. De mange illustrationer er langt fra alle fokuseret på vinen som sådan, men skaber atmosfære og samtidighed. Læseren får god besked om alle aspekter af vinens kultur, herunder om flasketyper, dansk-norsk fabrikation af glas samt proptrækkerens udvikling, for nu blot at nævne nogle få. Vinens historie følges gennem de florissante årtier under det sene 1700-tals højkonjunkturer, gennem trængselsårene under Napoleonskrigene og frem gennem det 19. århundrede, hvor vinen blev en fast del af den højborgerlige madkultur. Spændende er det at følge historien op gennem efterkrigstiden, hvor vinen - i billigere aftapninger - holdt sit indtog fra charterturismens spanske sol til danske middagsborde og grillaftener på terrassen. Fremstillingen er ført helt ajour til dagens Danmark, hvor omtrent en fjerdedel af danskerne drikker vi

til maden om lørdagen. Nu som før peger nærmere analyse af tallet på, at folk med længerevarende uddannelse og højere lønninger drikker mere vin end dem med lavere indtægter. Bogen afrundes med beskrivelse af den moderne feinschmeckerkultur, der knytter sig til vin, og om de voksende initiativer, der med klimaforandringerne temperaturstigninger bidrager til at gøre Danmark til et vinproducerende land.

Annette Hoff forvandler med stor dygtighed regnskabskolonner til historien om levende mennesker og deres livsappetit. Det er velunderbygget formidling i den bedste tradition fra Troels-Lund og Hugo Matthiesen, og som læser nyder man bogen i fulde drag, for nu et lyde let vinøs. Omslagsillustrationen viser P.S. Krøyers sprudlende gengivelse af Skagensmalere med løftede glas. Billedet hedder "Hip, hip, hurra". Den salut bør denne bog også have!

[Historie-online.dk, den 16. januar 2019]

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/forbrugets-kulturhistorie>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

**LIVET ER IKKE DET VÆRSTE
MAN HAR**

**TARFISK OG VÆKKELSESKAGE
– KULTURHISTORISK
KOGEBOG FRA THY**

**HISTORISK KOGEBOG -
KOGEKUNST I DANMARK
1616-1910**

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/mad-og-drikke/historisk-kogebog-kogekunst-i-danmark-1616-1910>)
